

ת"פ 50651/07/23 - מדינת ישראל נגד עמר חסונה, (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 50651-07-23 מדינת ישראל נ' חסונה (עציר)
לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר
המאשימה
נגד
הנאשם
עמר חסונה, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד גדיר ברהום

ב"כ הנאשם: עו"ד חאתם סעב

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), ועבירה של שהייה בלתי חוקית בישראל, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

2. בעובדות כתב האישום נאמר כי בתקופה הרלוונטית התגורר המתלונן בכפר מזרעה והיה הבעלים של רכב מסוג איסוזו תאילנד (להלן: "הרכב"), אותו נהג להחנות בחניון המועצה המקומית בכפר מזרעה.

הנאשם תושב הרשות הפלסטינית, ששהה בתקופה הרלוונטית בישראל ללא היתר ובניגוד לחוק.

3. בין הנאשם למתלונן קיימת היכרות מוקדמת על רקע יחסי עבודה בין השניים, שכן הנאשם הועסק על ידי המתלונן משך מספר חודשים, בעבודות שיפוצים, כשנה עובר לאירוע המתואר לכתב האישום. על רקע העבודה הנ"ל התגלע סכסוך כספי בין הנאשם למתלונן.

במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, עובר ליום 8.5.2023, גמלה בלבו של הנאשם החלטה לשלח אש ברכב.

4. בתאריך 8.5.2023, בשעה 3:00 או בסמוך לכך, הגיע הנאשם לחניון המועצה המקומית מזרעה, שם חנה הרכב, ושפך על חלקו הקדמי חומר דליק. לאחר מכן שילח בו אש במזיד ונמלט מהמקום בריצה. כתוצאה ממעשיו, התלקח הרכב ונגרמו נזקי אש לחלקו הקדמי, לרבות המנוע, שנשרף כליל.

5. הצדדים הגיעו, כאמור, להסדר טיעון, שהוגש לתיק בית המשפט וסומן באות ה/1. בין היתר, הסכימו הצדדים לעתור במשותף לעונש בן 20 חודשי מאסר בפועל, ממנו ינוכו ימי מעצרו של הנאשם, כאשר לגבי יתר רכיבי הענישה יטענו הצדדים באופן חופשי.

טענות הצדדים

6. בטיעוניה לעונש ביקשה המאשימה כי בית המשפט יאשר את ההסדר ואת העונש המוסכם שנקבע בגדרו. לשיטתה, מדובר בהסדר ראוי ומאוזן, המצוי במתחם הענישה הנוהגת בעבירות מסוג העבירות בהן הורשע הנאשם. בהקשר זה הפנתה המאשימה לכך שמדובר במי שאין לחובתו הרשעות קודמות.

לגבי יתר רכיבי הענישה, ביקשה המאשימה להשית על הנאשם מאסר מותנה, פיצוי לנפגע העבירה וקנס. בהקשר לפיצויים, הפנתה המאשימה את תשומת לבו של בית המשפט לנזקים שנגרמו לרכבו של המתלונן, כפי שתוארו בכתב האישום. באשר לקנס בגין העבירה של כניסה לישראל, נאמר כי יש חשיבות להטלת משום שבמרבית המקרים עבירה זו מתבצעת על רקע צורך כלכלי, ומכאן החשיבות של הטלת קנס, כחלק מרכיבי הענישה, כדי להבטיח שנאשמים לא ישובו לבצע עבירה זו.

7. ב"כ הנאשם הצטרף לדברי המאשימה בכל הנוגע לעונש המוסכם שהושג בין הצדדים. לדבריו, מדובר בעונש מאוזן, שאינו נוגד את תקנת הציבור, מה גם שההסדר נולד בעקבות כשלים ראייתיים משמעותיים.

לעניין הפיצוי והקנס, טען הסנגור כי הנאשם נשוי לאזרחית ישראלית, וכי לזוג נולדה ילדה אותה מגדלת האם בגפה בשלב זה בשל מעצרו של הנאשם. עם סיום מאסרו הנאשם מעוניין להסדיר את ישיבתו בארץ, לפרנס את משפחתו ולעלות על דרך המלך. עוד נאמר כי הנאשם החזיק בהיתר כניסה לישראל עובר לאירועים מושא כתב האישום, אלא שתוקפו של ההיתר הסתיים.

לעניין זה, אישרה ב"כ המאשימה כי היו תקופות בהן החזיק הנאשם בהיתר שהייה בישראל, אלא שביום מעצרו נמצא כי ההיתר פקע.

דברו האחרון של הנאשם

8. בדברו האחרון הביע הנאשם צער על מעשיו.

9. סוגיית גזירת הדין בהסדרי טיעון, במסגרתם הגיעו הצדדים להסכמה עונשית, לא נכללה באופן מפורש בתיקון 113 לחוק העונשין. בית המשפט עמד על קיומן של שתי גישות ביחס לשאלה באם על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם בבואו לבחון הסדר טיעון המוצג בפניו. "האחת עונה על תשובה זו בחיוב, והשנייה גורסת כי במקרים מסוימים לא יהא בכך צורך, למשל במקרה בו סבירותו של הטווח המוסכם ברורה על פניה ואינה מעוררת שאלה בדבר חריגה מהסדר הטיעון".

10. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע עבירת ההצתה בה הורשע הנאשם הם בראש ובראשונה ביטחונו ושלמות גופו ורכושו של הציבור. עבירת ההצתה, שבצדה קבע המחוקק עונש של 15 שנות מאסר, טומנת בחובה סיכון ממשי לשלום הציבור, בין היתר נוכח היעדר היכולת לשלוט בתוצאותיה.

העבירה של שהייה בלתי חוקית בישראל, בנסיבות ענייננו, פגעה בערך המוגן של שלטון החוק.

11. בבואי לבחון את עונש המאסר המוסכם בין הצדדים, העומד על 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אל מול מדיניות הענישה הנהוגת במקרים דומים, מצאתי כי העונש שהוסכם מצוי בטווח הענישה הנהוגה, כך שאין מקום להתערב בו. בהקשר זה, אציין כי רף הענישה הנהוג בעבירות הצתה אינו אחיד והוא נגזר, בין היתר, מתוצאות ההצתה, פוטנציאל הסיכון הטמון בה, התכנון שקדם לה ועוד כהנה (ראו: ע"פ 2939/19 **חלפון נ' מדינת ישראל** (2.2.20); ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17); ע"פ 5065/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (22.12.16), פס' 10; ע"פ 4036/13 **אמארה נ' מדינת ישראל** (5.10.14), פס' 6).

להלן מספר דוגמאות מהפסיקה בהן נדונו עבירות הצתה, בנסיבות דומות לענייננו:

בע"פ 8622/21 **הולר נ' מדינת ישראל** (15.05.2022) נדון עניינו של מי שהורשע בהצתת אופנוע שחנה בחניון תת קרקעי של בניין מגורים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 15 ל-35 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית והטיל על הנאשם שם 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש תוך שעמד על חומרתה של עבירת ההצתה הנובעת מפוטנציאל הנזק ההרסני הטמון בה לסביבה, לרכוש ולחיי אדם.

בע"פ 8435/17 **נפתלי נ' מדינת ישראל** (07.04.2019) דובר במי שהורשע בעבירת הצתה לאחר שהצית רכבו של המתלונן על רקע חשדו כי הלה מקיים קשר רומנטי עם גרושתו. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל וכן הפעיל מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש אם כי הורה על ריצוי העונש המותנה בחופף נוכח נסיבותיו האישיות של המערער.

בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17), התקבל ערעורה של המדינה על קולת העונש שהושת על המשיב שהורשע בעבירת הצתה ואיומים, וזאת בעקבות חשדו שבת זוגו מקיימת קשר רומנטי עם אחר. המשיב הצטייד בבקבוק בנזין, איים על המתלונן בשתי הזדמנויות שונות, שפך את הבנזין על רכבו והציתו. כתוצאה מכך נשרף הרכב כליל ונגרם נזק קל לרכוש נוסף. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל, חרג מהמתחם בשל שיקולי שיקום והשית על המשיב 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. כאמור, בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והשית על המשיב 12 חודשי מאסר בפועל, תוך שקבע כי אין מקום להסתפק בהטלת עונש שאינו כולל רכיב של מאסר בפועל.

בת"פ (מח' חיפה) 13313-12-20 **מדינת ישראל נ' עאמר** (31.5.21), הורשע נאשם בעבירת הצתה וכניסה לישראל שלא כחוק. הנאשם קשר עם אחרים קשר להצית רכב, והצטייד עם אחר בבקבוק תבערה ובבנזין. השניים הגיעו לפנות בוקר לשכונת מגוריו של המתלונן והציתו את רכבו, אשר חנה בקרבה לביתו. כתוצאה מהמעשים, נגרם לרכב אבדן כללי שהוערך בכ-120,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 18 חודשי מאסר.

בת"פ (מח' י-ם) 49247-10-20 **מדינת ישראל נ' אבו סאלם** (22.6.21), הורשע נאשם בעבירת הצתה, כאשר הצית לפנות בוקר רכב שחנה בשכונת מגורים, וזאת על רקע סכסוך שפרץ שנתיים קודם לכן. כתוצאה ממעשיו, נשרף הרכב ונגרם לו נזק שהוערך בכ-110,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-40 חודשי מאסר, והשית על הנאשם 21 חודשי מאסר.

בת"פ (מח' מרכז) 17446-07-18 **מדינת ישראל נ' אנבריה** (4.2.20), הורשע נאשם בעבירת הצתה, לאחר שהוא ואחרים הגיעו לבית המתלונן, השליכו לעבר ביתו בקבוקי תבערה ונמלטו מן המקום. בשל מעשיהם, נגרמו סימני פיח על הקיר החיצוני של הבית ועל רכב שחנה בחניה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש העולם נע בין 14 ל-38 חודשי מאסר בפועל, חרג מהמתחם משיקולי שיקום, והשית על הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

בת"פ (מח' מרכז) 61085-11-14 **מדינת ישראל נ' אגרונוב** (6.9.15), הורשע נאשם בעבירת הצתה. מדובר בנאשם שהגיע לחניון ביתה של מי שהייתה בעבר בת זוגו, לאחר שנודע לו כי בן זוגה הנוכחי רכב עבורה רכב חדש כמתנת אירוסין. הנאשם הצטייד במיכל המכיל חומר דליק, איתר את הרכב, שפך את החומר הדליק ושילח בו אש. כתוצאה ממעשיו, נגרם לרכב נזק רב בשווי של 77,750 ₪. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 ל-54 חודשי מאסר, והטיל על הנאשם, בין היתר, עונש של 28 חודשי מאסר.

הפסיקה שהובאה לעיל מלמדת כי העונש שהוסכם בין הצדדים אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

12. זאת ועוד, בהתאם לפסיקה מושרשת מימים ימימה, בית המשפט לא ימהר להתערב בעונש שהוסכם בין הצדדים במסגרת "הסדר סגור" והתערבותו תיעשה במשורה ובמצבים חריגים ביותר, שענייננו אינו נמנה עליהם (ראו לדוגמה: ע"פ 5845/14 **אסט נ' מדינת ישראל** (20.4.2016); ע"פ 5310/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.9.2012)).

13. לצד הטעמים שמניתי לעיל, שיש בהם כדי להצדיק את העונש המוסכם לו עתרו הצדדים, יש להביא בחשבון גם את העובדה שמדובר בנאשם נעדר עבר פלילי כלשהו, שזו הסתבכותו הראשונה עם החוק. כמו כן יש להביא בחשבון את הודאתו, שניתנה בשלב מוקדם של ההליך ואשר מגלמת נטילת אחריות מצדו על מעשיו וחסכה זמן שיפוטי יקר.

14. אשר ליתר רכיבי הענישה שלא הוסכמו בין הצדדים, אומר כי כתב האישום והסדר הטיעון אינם מתייחסים לאומדן הנזק שנגרם לרכבו של נפגע העבירה. אמנם מדובר בפיצוי עונשי שאינו חופף בהכרח את הנזק שנגרם בפועל, בנינו רשאי נפגע העבירה לנקוט בהליך אזרחי, אך יש בהיקף הנזק כדי להשליך על גובה הפיצוי, וראוי שכתב האישום היה מתייחס לכך. בשים לב לכך שנאמר כי כתוצאה מההצתה נגרמו נזקי אש בחלקו הקדמי של הרכב, לרבות המנוע, שנשרף כליל, אני מחייב את הנאשם לפצות את המתלונן בסך 7,000 ₪.

בנסיבות, לא מצאתי להשית על הנאשם קנס, בין היתר בשים לב לכך שהוא החזיק בעבר היתר כניסה ושהייה בישראל, שפקע זמן קצר לפני מועד ביצוע העבירה ובהינתן יתר הנסיבות שפורטו מפי סנגורו.

15. על יסוד מקבץ האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.7.2023 ועד היום.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים עבירת הצתה ויורשע בגינה.

ג. פיצוי בסך 7,000 ₪, שישולם למתלונן באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, ב-7 שיעורים חודשיים, שווים ורצופים על סך 1,000 ₪ כל אחד, כאשר מועד תשלום השיעור הראשון יחול ביום 1.3.2024 ויתר התשלומים ב-1 לכל חודש עוקב. לא שולם אחד התשלומים במלואו או במועדו, תעמוד כל היתרה לסילוק מיידי בתוספת קנס פיגורים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ז טבת תשפ"ד, 08 ינואר 2024, במעמד הנוכחים.